

[Elmqvist.]

Kur og Pleje. Jeg understreger: jeg taler stadig her om sindssyge, der ikke er farlige for sig selv eller andre.

Vi kan derfor absolut ikke gaa med til den Bestemmelse, hvad Udskrivning angaar. Hvad angaar Tilbageholdelse af Hensyn til væsentlige Ulemper for Omgivelserne mener vi, at Vejen sikkert maa være den, at saafremt den paagældende er indlagt af denne Grund ifølge en Retsafgørelse, maa han, hvis Lægen anser det for nødvendigt, blive paa Hospitalet, indtil denne Retsafgørelse omgøres. Men Adgang til at faa Forholdet prøvet ved Domstolene enten ifølge hans eget Ønske eller ifølge hans nærmestes eller Værges Ønske maa gives med visse passende Mellemlum.

Vort Standpunkt med Hensyn til Udskrivning er altsaa dette, at den frivilligt indlagte altid maa have Adgang til at forlange sig udskrevet. Tvangsindlagte, enten paa Grund af Farlighed for sig selv eller andre eller ifølge Retsafgørelse, kan kun udskrives, naar Lægen tilraader det. Men til Beskyttelse for saadanne Personer maa anvises Regler, saaledes at Lægen ikke bliver suveræn.

Der er ingen Tvivl om, at vi i dette Land har en Række ansete, dygtige og samvittighedsfulde Sindssygelæger. Men uanset dette vil jeg dog hævde, at Sindssygelægens vanskelige Arbejde er af en saadan Karakter, at det er sundest for ham selv i alle Retninger, sundest for den Tillid, der absolut bør være til Sindssygehospitalet og til de sindssyges Behandling, at han ikke bliver suveræn over Patienternes Forbliven hos ham, uden hvor dette er absolut nødvendigt dikteret af Hensyn til Samfundets Sikkerhed. Der maa over Sindssygelægen være en Autoritet, som den, der undergives hans mægtige Myndighed — for den, der kommer paa et Sindssygehospital, undergives mægtig Myndighed fra denne Mands Side —, kan søge Hjælp hos, hvis han selv eller hans nærmeste mener, at Lægen skønner forkert i Nødvendigheden af hans Forbliven paa Sindssygehospitalet eller paa den private Helbredelsesanstalt.

Dette har de Læger, der har medvirket ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag, ogsaa selv indset. Jeg tvivler imidlertid paa, at den Autoritet, som foreslaas, nemlig Amtmanden, er den rigtige Appellinstans at have for Klager fra de sindssyge, som holdes tilbage. Hvad kan det nytte, at Amtmanden i Sønderborg faar en Klage fra en Patient i Viborg, gaaende ud paa, at denne uberettiget tilbageholdes? Amtmanden vil være ganske ude af Stand til at dømme om det berettigede

eller uberettigede i Klagen. Sagen vil blive underkastet en rent kontormæssig Behandling med Rapporter gennem Politiet og med Erklæringer fra Retslægeraadet o. s. v., men en rent kontormæssig Behandling.

Langt naturligere vilde det efter min Mening være, om man brugte det Organ, som man har i Tilsynsraadet angaaende Sindssygehospitalet. Naar Klagerne gaar til dette Raad, som bestaar af Ikke-Læger og Læger, bl. a. ogsaa af 4 Repræsentanter fra Rigsdagen, vil dette hurtigt faa Øvelse i at sondre imellem de Klager, der bestaar i forvirrede Henvendelser fra absolut syge Patienter, og de Klager, der bør undersøges nærmere. Naar dertil f. Eks. knyttes en Bestemmelse om — det er kun en Tanke, som kan drøftes nærmere i Udvalget —, at naar blot een af dette Raad forlanger det, skal Spørgsmaalet om Tilbageholdelsens Berettigelse forelægges Domstolene, saa tror jeg, man har skabt den Beskyttelse for Patientten, som baade er i den syges, i Lægernes og i hele Samfundets Interesse.

Dette er, som sagt, vor Stilling til det foreliggende Lovforslag. Heroverfor staar Sindssygelægerne. At disse ønsker fastere Regler end dem, vi nu har, kan være forstaaeligt, det siger vi ikke noget til. Til Opfyldelsen af dette Krav er vi — efter den Højesteretsdom, det ærede Medlem Hr. Kammersgaard nævnte, som faldt i 1926, og som underkendte en Patients Tilbageholdelse — villige til at medvirke. Kun er vor Mening om, hvorledes Reglerne skal være — hvad jeg haaber den højtærede Minister har faaet Indtryk af gennem mine Udtalelser —, meget afvigende fra Lovforslaget og fra Sindssygelægernes Opfattelse, idet vi mener, at Forslaget i den foreliggende Form ikke giver Fasthed, men vil føre ind i en Vilkaarlighed og Forvirring, som vi absolut og ubetinget mener at maatte gøre Modstand imod.

Og bag os i denne Modstand er vi saa heldige at have — som det fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget, og som det ogsaa her er udtalt af det ærede Medlem Hr. Kammersgaard, dog ikke udtalt paa en helt rigtig Maade, idet det ærede Medlem sagde, at de Faktorer, jeg nu vil nævne, tog Afstand fra visse Enkeltheder i Forslaget —, nej, bag os i vor Modstand har vi saadanne Autoriteter som Sundhedsstyrelsens tidligere Formand, Dr. Tryde, dens nuværende Formand, Dr. Frandsen, Tilsynsraadet og Indenrigsministeriet og forskellige ansete Nerve-læger, som f. Eks. Dr. Schrøder, som alle er enige med os i